

Algemene Informatie

MAATSCHAPPELIJK WERK

*Het Algemeen Maatschappelijk Werk is onderdeel van
WWZ-Mariënstaete-Valent en houdt kantoor in Katwijk,
(Overrijn 7 2223 ER).*

Inhoud

- 1. De basisvoorziening**
- 2. De kerntaken**
- 3. De psychosociale competenties**
- 4. Het groepswerk**

1. De basisvoorziening

➤ **Integraal**

Het Algemeen Maatschappelijk Werk is een lokale basisvoorziening die de burger psychosociale hulpverlening biedt in de brede zin van het woord. Dat wil zeggen dat de zeven kerntaken van het Algemeen Maatschappelijk Werk integraal worden ingezet ten behoeve van mensen met psychosociale problemen.

➤ **Zeven kerntaken**

De kerntaak van het Algemeen Maatschappelijk Werk is in de samenleving en in de sociale infrastructuur, is versterking van de sociale zelfredzaamheid van mensen. Deze kerntaak is nader te omschrijven als een geheel van zeven Algemeen Maatschappelijk Werk-kerntaken.

- Toegang tot andere voorzieningen
- Begeleiding/behandeling
- Bemiddeling/belangenbehartiging
- Ondersteuning
- Dienstverlening en consultatie
- Preventie
- Signalering

➤ **Psychosociale competenties**

Psychosociale competenties is het vermogen van mensen om:

- Zelf ervaringen te verwerken
- Zorg te dragen voor de gezinsleden
- Relaties aan te gaan en te onderhouden
- Te zorgen voor de bestaansmiddelen van het huishouden
- Zich te kunnen redden in een nieuwe of veranderde culturele omgeving
- Gebruik te maken van publieke rechten en voorzieningen
- Gehoor te geven aan publieke (burger)plichten

➤ **Flexibel**

Deze Algemeen Maatschappelijk Werk-kerntaken worden ingezet in diverse settings voor zorg en welzijn. De basisvoorziening Algemeen Maatschappelijk Werk is flexibel georganiseerd. Het is de direct toegankelijke 'psychosociale hulppost' in de leefomgeving van de mensen. Daarnaast gaan de maatschappelijk werkers ook naar de mensen toe, outreachend, naar de zogenoemde vindplaatsen van psychosociale problematiek. Bovendien participeren maatschappelijk werkers in bijvoorbeeld gezondheidscentra, bureaus voor schuldhulpverlening, wijkinformatiecentra en buurtgerichte projecten.

➤ **Voor iedereen**

Alle burgers kunnen zonder verwijzing een beroep doen op het Algemeen Maatschappelijk Werk, met welk probleem dan ook. Deze algemene beschikbaarheid en toegankelijkheid worden verzekerd door open spreekuren op centraal gelegen locaties. Zonodig kunnen spreekuren op decentrale locaties de bereikbaarheid en daarmee de beschikbaarheid verbeteren. Soms zal een vindplaatsgerichte benadering aan de orde zijn, bijvoorbeeld in gezondheidscentra, op scholen of in een buurthuis. Een outreachende aanpak draagt ertoe bij dat ook

die mensen bereikt worden die wel hulp nodig hebben maar zelf de hulpverlening niet opzoeken.

Door probleemverheldering helpt de maatschappelijk werker de cliënt om de 'kluwen', zoals de problematiek vaak wordt ervaren, te ontwarren. De maatschappelijk werker onderzoekt, welke hulp het meest geschikt is en geeft die hulp zelf, of met een collega maatschappelijk werker, of met hulp van de expertise van een interdisciplinair samenwerkingsverband. Zo nodig volgt verwijzing naar een andere instantie of hulpverlening.

➤ **Voorwaarden**

In welke setting het Algemeen Maatschappelijk Werk ook is georganiseerd, om als basisvoorziening beschikbaar en toegankelijk te zijn dient het te voldoen aan een aantal voorwaarden:

- Het is kosteloos en direct toegankelijk voor iedereen en daarom herkenbaar aanwezig in de nabijheid van de eigen leefomgeving.
- Het beschikt minimaal over een landelijk vastgestelde basiscapaciteit, uitgedrukt in een normverhouding van formatie ten opzichte van de omvang van de lokale bevolking.
- Het zet alle zeven kerntaken van het Algemeen Maatschappelijk Werk in.
- En streeft de toepassing na van de landelijke kwaliteitsnormen voor het Algemeen Maatschappelijk Werk.

Daarbij staan alle professionele hulpverleningsmethodieken van het maatschappelijk werk in principe ter beschikking. Het Algemeen Maatschappelijk Werk werkt met individuele cliënten, met cliëntsystemen (zoals echtparen, gezinnen, vrienden, burens, collega's) en met groepen van lotgenoten (Groepsmaatschappelijk werk).

Het Algemeen Maatschappelijk Werk verleent hulp op verzoek van de cliënt, maar gaat ook outreachend naar burgers toe op grond van signalen van bijvoorbeeld andere zorg- en hulpverleners, onderwijzers of politie.

2. De kerntaken

De kerntaak van het Algemeen Maatschappelijk Werk in de samenleving en in de sociale infrastructuur is versterking van de sociale zelfredzaamheid van mensen met psychosociale problemen. Deze kerntaak is nader te omschrijven als een geheel van zeven Algemeen Maatschappelijk Werk kerntaken. De kerntaken zijn gericht op cliënten, op professionele netwerken en op de samenleving.

➤ **Toegang verschaffen**

Toegang verschaffen aan in principe de gehele bevolking van het werkgebied tot psychosociale hulp, gespecialiseerde voorzieningen voor zorg en welzijn, zoals de geestelijke gezondheidszorg, woonzorg en integrale schuldhulpverlening, publieke informatie en voorzieningen, zoals sociale wet- en regelgeving of buurtvoorzieningen.

➤ **Begeleiden en behandelen**

Begeleiden en behandelen op procesmatige wijze door het bevorderen van psychosociale zelfredzaamheid, op basis van de eigen verantwoordelijkheid van de cliënt.

➤ **Bemiddelen namens de cliënt naar personen en instanties**

Bemiddelen namens de cliënt naar personen en instanties die, onbedoeld, de problematiek van de cliënt verergeren, teneinde hem of haar weer greep te laten krijgen op de situatie.

➤ **Ondersteuning**

Ondersteuning van mensen die op langere termijn minder zelfredzaam zijn in een of meer psychosociale competenties.

➤ **Dienstverlening en consultatie**

Dienstverlening en consultatie aan professionele derden met de intentie hen meer zicht te geven in de eigen mogelijkheden ten opzichte van (potentiële) cliënten met psychosociale problemen.

➤ **Bijdragen aan preventie van gezondheids- en welzijnsproblemen**

Bijdragen aan preventie van gezondheids- en welzijnsproblemen door voorlichting, en door training van psychosociale competenties.

➤ **Signaleren**

Signaleren van probleemsituaties en probleemversterkende omstandigheden door interventies bij overheden en partners in zorg en welzijn.

3. De psychosociale competenties

De hulpverlening van het Algemeen Maatschappelijk Werk richt zich op de psychosociale competenties van mensen.

Competenties

Psychosociale competenties is het vermogen van mensen om:

➤ **Zelf ervaringen te verwerken**

Het gaat hier met name om ingrijpende gebeurtenissen en emoties. Zoals de verwerking van het plotselinge overlijden van een partner, ontslag van de kostwinner en de daaruit volgende werkloosheid en inkomensachteruitgang, echtscheiding en de daaruit volgende omgangsregeling met de kinderen.

➤ **Zorg te dragen voor de gezinsleden**

Bij deze vaardigheid gaat het onder meer om opvoeding. Maar ook omgaan met relatieproblemen, met de rolverdeling in het gezin en het huishouden horen hierbij en de verzorging van zieke of gebrekkige huisgenoten en familieleden.

➤ **Relaties aan te gaan en te onderhouden**

Onder deze vaardigheid verstaan we vrienden maken, ontstane vriendschappen onderhouden, normale omgang met burens, deelname aan verenigingsleven, omgaan met cultuurverschillen, omgaan met collega's.

➤ **Te zorgen voor de bestaansmiddelen van het huishouden**

Hieronder vallen competenties als zorgen voor redelijke huisvesting en voldoende inkomsten, evenals verantwoord bestedingsgedrag en gebruikmaking van sociale uitkeringen en fondsen.

➤ **Zich te kunnen redden in een nieuwe of veranderde culturele omgeving**

Dit betekent het vermogen van allochtonen om zich te redden in de gangbare Nederlandse cultuur. Maar ook de vaardigheid van autochtone Nederlanders om zich aan te passen aan de 'multicultureel' wordende omgeving.

➤ **Gebruik te maken van de publieke rechten en voorzieningen**

Gebruik maken van bijvoorbeeld recht op een sociale uitkering of huursubsidie of van het recht op gezinsverzorging.

➤ **Gehoor te geven aan publieke (burger)plichten**

Psychosociaal vaardige mensen zorgen voor eigen inkomsten uit werk, voor goed nabuurschap, maken zonnodig verantwoord gebruik van sociale uitkeringen en nemen verantwoordelijkheid voor verplichtingen die samenhangen met het gebruik van publieke voorzieningen zoals schuldregelingen.

4. Het groepswork

- **Assertiviteitstraining (Volwassenen)**

Gevoel van eigenwaarde vergroten, voor jezelf opkomen, je mening geven, nee durven zeggen, omgaan met conflicten en initiatieven nemen zijn onderwerpen die in deze training aan bod komen. De assertiviteitstraining heeft meerdere doelen; meer inzicht krijgen in het eigen gedrag, hoe te veranderen en verder te groeien. Aan de hand van voorbeelden krijgen deelnemers inzicht in waarom ze in sommige situaties niet doen wat ze eigenlijk willen. Twee maatschappelijk werkers begeleiden dit proces in elf bijeenkomsten.
- **Assertiviteitstraining (Jong Volwassenen)**

Deze training is bedoeld voor mensen in de leeftijd van 18 tot 25 jaar die het moeilijk vinden voor zichzelf op te komen en te laten weten wat ze zelf willen, voelen of denken.

De periode van jongvolwassenheid is een tijd van grote veranderingen in het leven. Het is een nieuwe fase. Een nieuwe baan, een opleiding afronden of juist beginnen aan een vervolgopleiding, een relatie, samenwonen, trouwen maar ook geconfronteerd worden met het functioneren van jezelf. De training wordt gegeven door twee maatschappelijk werkers.
- **Omgaan met spanningsklachten**

Deze cursus is bestemd voor mensen met hyperventilatie, hoofdpijn, nek-, schouder- en rugklachten, vermoeidheid, overspannenheid en duizeligheid zonder duidelijke medische redenen. Deze klachten kunnen ook veroorzaakt worden door spanning. Deelnemers leren waarom spanningen lichamelijke klachten kunnen veroorzaken en hoe daarmee om te gaan. Onder begeleiding van twee maatschappelijk werkers wordt er niet alleen over gesproken; ook ademhaling- en ontspanningsoefeningen maken onderdeel uit van het programma.
- **Mannengroep / In de hoofdrol**

Deelnemers krijgen informatie over mannelijke rolpatronen, manieren van communiceren, overeenkomsten en verschillen tussen zien, denken en voelen en hoe voor jezelf op te komen. Daarnaast komen persoonlijke ervaringen aan bod en wat er nodig is om te veranderen. Door middel van oefeningen leren deelnemers veranderingen in praktijk te brengen. Regelmatig worden huiswerkopdrachten gegeven. Tijdens tien bijeenkomsten wordt aandacht besteed aan het bespreken van de genoemde onderwerpen. Dit gebeurt aan de hand van theoretische ondersteuning en oefeningen. De groep wordt begeleid door twee maatschappelijk werkers.
- **Vrouwengroep Vrouw (h)erken jezelf! (Wie ben ik, wat wil ik, waar sta ik voor)**

Deze groep is bedoeld voor vrouwen die willen worden wie ze werkelijk zijn. Wat hierbij in de weg staat, moet daarom eerst verwerkt worden. Onzekerheidsgevoelens, moeite hebben met grenzen stellen en wel initiatieven willen nemen maar niet goed weten hoe, zijn onder andere redenen die dit belemmeren. Er wordt geleerd een positief zelfbeeld te ontwikkelen en meer

inzicht te krijgen in eigen identiteit: wie ben ik, wat wil ik en waar sta ik voor. Centraal staat het onderzoeken van eigen wensen en mogelijkheden. Er wordt gewerkt onder andere met rollenspellen, visualisatieoefeningen en lichaamswerk, via persoonlijk werk, thema's en huiswerkopdrachten. De cursus bestaat in principe uit tien bijeenkomsten met eventueel een verlenging van nog tien bijeenkomsten. De groep wordt begeleid door twee maatschappelijk werkers.

➤ **LEF; Leren Effectief Functioneren”**

Deze training is bedoeld voor jongeren tussen de 12 tot en met 16 jaar. Het doel is jongeren in sociale situaties houvast en handvatten te geven om sterker te worden. Tijdens deze training is er aandacht voor een aantal basisvaardigheden; luisteren, omgaan met conflicten, omgaan met pesten en gepest worden, omgaan met kritiek krijgen en kritiek geven. Door middel van (eigen) voorbeelden uit de praktijk, theoretische ondersteuning en praktische oefeningen, maken de jongeren zich deze vaardigheden eigen. Hierdoor kunnen zij contacten met zowel leeftijdsgenoten als volwassenen verbeteren. De training wordt gegeven door twee maatschappelijk werkers.

➤ **Gespreksgroep Rouwverwerking**

Een partner verliezen door overlijden verwerkt ieder op een eigen manier. Het kan echter steun en troost bieden door met lotgenoten te praten over het verdriet, de boosheid, het alleen zijn, als gevolg van dat overlijden. Bij elk persoonlijk rouwproces zijn raakvlakken met dat van anderen. Aan de hand van verschillende onderwerpen zullen ervaringen uitgewisseld worden en er wordt literatuur aangereikt en besproken. De gespreksgroep wordt begeleid door twee maatschappelijk werkers, bestaat uit tien bijeenkomsten en is bestemd voor mensen tot 60 jaar.

➤ **Ouderen / De kunst van het ouder worden**

Een gespreksgroep over de prettige en minder prettige kanten van een nieuwe levensfase. In de gespreksgroep “De kunst van het ouder worden” willen wij de mogelijkheid bieden om met anderen ervaringen uit te wisselen. Hoe denken groepsgenoten over deze zaken; hoe pakken zij aan wat op hun pad komt. Het kan helpen om te merken niet de enige te zijn die soms met vragen rondloopt. Ook willen wij vooral kijken naar uw mogelijkheden om weerbaar te blijven en om manieren aan te reiken waarop u misschien beter uit de voeten kunt met uw vragen of onvrede. De thema's gevoelens van onveiligheid, assertiviteit, spanningsklachten en verlies en zingeving zullen in de groep aan de orde komen. De gespreksgroep wordt begeleid door twee maatschappelijk werkers.

➤ **Verwerkingsgroep voor mensen die vroeger gepest zijn**

Wanneer u in het verleden gepest bent, kan dat nog steeds (negatief) invloed op uw leven hebben. Praten over deze negatieve ervaringen is meestal de eerste stap naar verwerking. Er wordt getracht de mentale en lichamelijke weerbaarheid te versterken. We gaan niet alleen met elkaar in gesprek, maar doen ook oefeningen. Er wordt gewerkt aan lichaamshouding en uitstraling. U leert contacten te leggen en te functioneren in een groep. Het praten over dit onderwerp is nog steeds een taboe. Terwijl het onder ogen zien van negatieve ervaringen en de gevolgen, nodig zijn om anders in het leven te gaan staan. Twee maatschappelijk werkers begeleiden deze groep in tien bijeenkomsten.